

Tím popřel implicitě existenci poměru služebního (pracovního), jenž jedině by mohl založiti pojistnou povinnost uvedených tabáčníků.

Stížnost brojí proti názoru žal. úřadu, že jde o poměr spolupodnikatelský, poukazujíc k tomu, že firma Bratři H. poskytuje tabáčníkům kromě 50% zisku též naturální požitky, jako byty s pozemky pro jejich vlastní potřebu a výživu, což se při poměru spolupodnikatelském nevyskytuje.

K takto formulované námitce stížnosti jest uvést, že vzhledem k nahoře cit. § 2 zák. č. 221/24 Sb. může býti předmětem sporu jen otázka, zda poměr, na jehož základě vykonávají tabáčníci práce, jež pojišťovna prohlašuje za povinně pojištěné, jest či není poměrem služebním (pracovním). Existence poměru služebního jest ovšem eo ipso vyloučena, je-li prokázáno, že jde o poměr spolupodnikatelský, naproti tomu však ze skutečnosti, že nejde o poměr spolupodnikatelský, neplyne ještě logicky nutně závěr, že jde o poměr služební. Nestačí proto stížnosti, aby proti stanovisku žal. úřadu, jenž v přítomném sporu neuznal poměr tabáčníků k firmě za služební, prohlásiv jej za spolupodnikatelský, dovozovala, že nejde o poměr spolupodnikatelský, nýbrž bylo by na stížnosti, aby pozitivně dokládala, že jde o poměr služební.

Toho však stížnost nahoře uvedeným obsahem nečiní, neboť se omezuje na námitku, že skutečnost, kterou tu uvádí, vylučuje existenci poměru spolupodnikatelského, aniž pozitivně dovozuje, že v poměru, o který jde, jsou dány ony znaky, jež jej podle toho, co dříve bylo vloženo, charakterisují jako poměr služební. Vývodů tohoto obsahu nelze však shledati ani v další části stížnosti, jež praví, že se v přítomném případě jedná o vykonávání prací na základě smluvního poměru pracovního (služebního), který není než poměrem založeným služební smlouvou ve smyslu § 1151 o. z. o. a dokládá, že skutečností, že zaměstnancova odměna záleží v podílu na zisku, nepřestává služební poměr býti poměrem služebním, ač v dnešním případě měli tabáčníci kromě účasti na zisku též pevnou mzdu v naturaliích.

Stížnost tu prostě jednak tvrdí, jednak vychází z předpokladu, že poměr tabáčníků k firmě jest poměrem služebním, ač před tím nijakým způsobem nedovodila, že o takový poměr skutečně jde, neuvedši znaků, jež by podle výkladu dříve podaného poměr ten za služební prohlásiti dovolovaly. Dovozovala jedině, že poměr ten není poměrem spolupodnikatelským, z čehož však, jak již řečeno, neplyne ještě eo ipso, že musí jíti o poměr služební. Netřeba se proto otázkou, zda skutečnost stížnosti uváděná vylučuje existenci poměru spolupodnikatelského, vůbec zabývat a možno již na základě toho, co řečeno, zamítnouti stížnost pro bezdůvodnost.

Č. 11.116.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
 * Bylo-li pojistné zaměstnavateli pravoplatně předepsáno, nemůže ručitel podle § 170 odst. 2 zák. č. 221/1924 Sb. namítati nezákonnost předpisu pojistného.

(Nález ze dne 6. března 1934 č. 4456.)

V ě c: Olga R. v M. proti zemskému úřadu v Bratislavě o ručení za pojistné.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t .

D ů v o d y: Okr. nemoc. pojišťovna v Humenném uložila výměrem z 18. ledna 1930 st-lce podle § 170 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb., aby zaplatila jako ručitelka částku 1.025·20 Kč, jako nedoplatek pojistného jejího manžela.

Okresní úřad v Humenném nevyhověl odvolání st-lky a potvrdil napadený výměr pojišťovny s odůvodněním, že k zaplacení nedoplatku pojistného částkou 1.025·20 Kč, pro který pojišťovna proti Heřmanu R. bezvýsledně vedla exekuci, správně zavázala manželku jmenovaného, která má majetek a podle cit. zákona ručí za nedoplatek svého manžela.

Zem. úřad v Bratislavě nař. rozhodnutím nevyhověl odvolání Olgy R. a potvrdil výměr okr. úřadu a to z těchto dalších důvodů: »Ručení manželky je závazkem ze zákona a to závazkem akcesorickým. Odvolatelce nepřislušejí tedy námitky v neobmezeném rozsahu, ale jen v té míře, jako by příslušely přímému dlužníku. Zákon proto ani nepožaduje náležitosti pro záručný výměr pojišťovny, jako je odvolatelka uvádí, neboť, pokud námitku proti platebním výměrům přednesenou odvolatelkou neuplatnil už manžel, jako zaměstnavatel, proti výměrům o předpisu pojistného, nemůže otázku oprávněnosti předpisu učiniti spornou ani odvolatelka jako ručitelka.«

O stížnosti uvážil nss toto:

Nař. rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí okr. úřadu vychází ze skutkového zjištění, že platební výměry, vydané zaměstnavateli na sporné období, nabyly moci práva, a z právního náhledu, že ručitelka podle § 170 odst. 2 zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb. nemůže proti výměrům těm vznášeti námitky, které opomenul vznésti zaměstnavatel jako přímý dlužník.

Stížnost omezuje se na námitku, že st-lka je jakožto ručitelka oprávněna dokazovati nezákonnost základního platebního výměru, poněvadž, má-li platiti, může i uplatňovati právo, aby nemusila platiti takové příspěvky, které jsou protizákonné, a vytýká žal. úřadu, že porušil zákon a porušil její subj. práva, když její odvolání meritorně neprojednal.

Třeba se tedy vypořádati pouze otázkou právní, zdali totiž ručiteli podle § 170 odst. 2 cit. zák. příslušejí proti předpisu pojistného, navyššího vůči zaměstnavateli moci práva, námitky nezákonnosti předpisu. Námitku tuto, jak uvedeno, zodpověděl žal. úřad záporně a to po náhledu nss-u právem.

Zákon z 9. října 1924 č. 221 Sb., podle něhož daný případ jest řešiti, ukládá v § 163 zaměstnavateli v příspěvkových obdobích, nařízených stanovami, pozadu zaplatiti nemocenské pojišťovně celé pojistné. Jest tedy vůči pojišťovně dlužníkem pojistného zaměstnavatel a splatnost pojistného nastává posledním dnem příspěvkového období. Podle § 170 odst. 2 téhož zák. ručí manželka (manžel) bydlící se zaměstnavatelem ve společné domácnosti společně a nerozdílně za pojistné, jež se stalo splatným v době společné domácnosti.

Z těchto předpisů se podává, že hlavním dlužníkem pojistného vůči pojišťovně je zaměstnavatel a že ručební závazek manželky podle cit. § 170 jest závazkem akcesorním, závislým na existenci závazku zaměstnavatelova. Existence tohoto závazku zaměstnavatelova, t. j. fakt, že zaměstnavatele stihá vůči pojišťovně povinnost platiti pojistné, jest předpokladem ručebního závazku podle § 170 odst. 2. Nelze proto ručiteli odpírati práva, aby tento fakt, totiž existenci závazku hlavního dlužníka platiti pojistné popíral, ježto tím popírá předpoklad vlastního závazku ručebního. Může proto ručitel podle § 170 odst. 2 namítati, že zaměstnavatel nedluhuje pojistného buďsi proto, poněvadž pohledávka pojistného nemocenské pojišťovně vůči němu vůbec nevznikla, nebo proto, že dodatečně zanikla ať již zaplacením či jiným způsobem.

V případě sporu bude arcíť úkolem správního řízení vyřešiti otázku existence závazku hlavního dlužníka. Je-li však podán průkaz, že zaměstnavatel pojistné, splatné v době společné domácnosti, dluhuje, jest splněn uvedený předpoklad § 170, který nepožaduje jiného nežli splatnosti pojistného, tedy závazku zaměstnavatelova platiti pojistné. Z toho se ovšem podává nutný závěr, že ručitel nemůže existenci závazek hlavního dlužníka popírati námitkami, jež nepřislují ani hlavnímu dlužníkovi, že nemůže zejména namítati nezákonnost předpisu pojistného, nabyvšího moci práva tím, že hlavní dlužník předpisu neodporoval nebo odporoval bezúspěšně.

Tyto důsledky, plynoucí z definice ručebního závazku podle § 170 odst. 2 cit. zák., byl by mohl ovšem zákon modifikovati, mohl zajisté přiznati ručitelům podle cit. §u 170 též v otázkách, majících vztah k jejich ručebnímu závazku, postavení strany. Takového předpisu však není.

Skutkové zjištění žal. úřadu, že do platebních výměrů zaměstnavatel nepodal námitek a že na základě jejich byla proti němu dokonce vedena bezúspěšně exekuce, zůstalo stížností nepopřeno. Pak ovšem podle hořených úvah žal. úřad právem neprojednal věcně výtky stížiny týkající se zákonitosti předpisu sporného pojistného.

Č. 11.117.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
I. Promlčení pojistných příspěvků nemocenských, splatných za účinnosti zák. čl. XIX:1907, jest posuzovati podle tohoto zákona, třeba promlčení nebylo v den účinnosti nového zák. č. 221/24 Sb. ještě dokonáno. —
II. Pojistná povinnost synů, přihlášených otcem-řemeslníkem podle živn. zák. za učné.

(Nález ze dne 6. března 1934 č. 4457.)

Prejudikatura: ad I.: Boh. A 10.457/33.

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v Chustu proti zemskému úřadu v Užhorodě o sociální pojištění.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud se týká pojistných příspěvků, splatných před 1. červencem 1926, zrušuje se pro nezákonnost; jinak se stížnost zamítá pro bezdůvodnost.